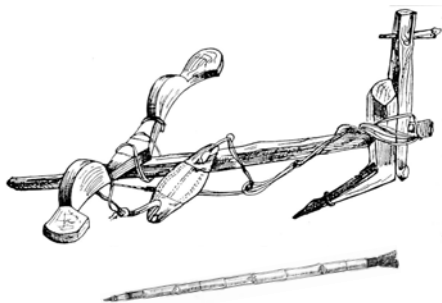

కరికీకట్

మొదొడ పుస్తక్

Let us Read (karikāṭ)

First Book (modoḍa pustak)

A collection of stories for new readers of the Gondi language.

Authors:

Various

Edited by:

Pendur Durnath Rao

Mark Penny

Published by:

Integrated Tribal Development Agency (I.T.D.A.)

Utnoor, Adilabad District, Andhra Pradesh

In association with:

SIL International – *Partners in Language Development*

Illustrations by:

Christoph von Fürer-Haimendorf (1948)

U. Vishwanath

Joanna Penny

Copies printed:

October 2006, 300 copies

January 2008, 1000 copies

Copyright:

This compilation is copyright © 2008. Anyone is permitted to copy and distribute copies of this text or any portion of this text. It may be incorporated in a larger work, and/or quoted from, stored in a database retrieval system, photocopied, reprinted or otherwise duplicated by anyone without prior notification, permission, compensation to the holder, or any other restrictions. All rights to this text are released to everyone and no one can reduce these rights at any time.

కరికీకట్

మొదొడ పుస్తక్

విషయ సూచిక

1.	మా నార్.....	3
2.	మావ సాడ.....	5
3.	పేడన్ బాబొ మూరత్ బారితే వెహంతేర్.....	6
4.	మేస్కొ కర్వవల్.....	8
5.	యేసీ.....	9
6.	గరిబ్ నాము.....	10
7.	గుంతింగ్ కర్వవల్.....	11
8.	అట్వల్.....	11
9.	వావుర్ మాల్.....	13
10.	మీన్ కాసో అని పన్నె.....	14

1. మా నార్

వేందూర్ దుర్బత్ రావ్ (భీముగూడ)

మా నార్ ఉంది చుడ్డుస నార్. మావ నాటే తీసా రొహ్కా మంతంగ్. మా నార్ నాలుంగ్ లయ్ ఇస్కొ రొహ్కా వాటిసి మంతంగ్. మా నాట్నెర్ బాయిక్, దాదలిర్, కాండిర్, పేకింగ్ సమ్మిర్ మీరె మాసి మందంతేర్. బోన బోరే జగ్గంగ్ కియూర్. సమ్మిర్ చొకొట్ మందంతేర్. మావ నాట్ సిర్కుట్, తీమ్ మరక ఉండే దుస్రా-దుస్రా మరక గిర్ మంతంగ్.

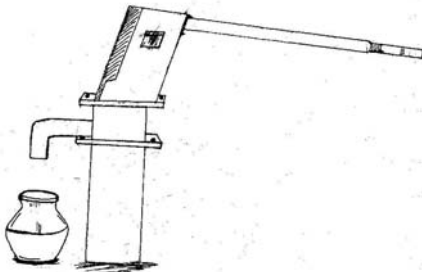
మా నాట్నెర్ బోనే కోందంగ్, మూరంగ్, హెర్రేంగ్, హెర్మింగ్ మంతంగ్. మూరంగ్, హెర్రేంగ్, హెర్మింగ్ రోజి సత్తే కేడతె గాయిర్ మెప్లా వోంతేర్. ఫోద్రెక్ రోన్ తరంతేర్. కోందంగ్ బోన వాప్టె వోర్ మెహంతేర్.

మా నాట్నూర్ మాయ్నలిర్ వహుక్కు కామ్ కీంతేర్. వహుక్నే కాపున్, జొన్న, వంజింగ్, పెసెల్క, పుడ్పూల్క, సోయాబిన్ సమ్మి హిన్ మాల్ పండు సీంతేర్. తిన్వల్ మాల్దున్ రోన్ ఇరంతేర్, తిన్నూర్ అద్ మాల్దున్ దుకాన్తగ వొమంతేర్. వాతంగ్ కొత్తనంగ్ తమ్ముక్ బతల్ పమ్మై మత్త అద్ యేతంతేర్. కప్పింగ్, మెయ్నంగ్ కొత్తంగ్ ఇరంతేర్.

మా నాటే ఉంది సాడ మంత. తాన్ మున్నెనీల్గిరి మరక్ మంతంగ్. సాడత్ సిర్ముట్ పుంగక్ మరక్ మంతంగ్. ఇద్ సాడతే ఉంది పుస్తక్కుల్తే సియుంగ్ పుస్తక్ వేరి సాడ మంత. సమ్మిర్ కాండీర్, పేకింగ్ సాడ కరిలే వాంతేర్. మస్తరల్ రోజి సాడ వెమ్మై వాంతోర్. ఇద్ సాడతే దుపారిత్త ఉంది పూట గాటో సీంతేర్.

మా నాట్నూ పొరోల్ భీముగూడ (దుబ్బుగూడ). మా నాట్నూర్ హాటుం దాయన ఇత్తైకే తాక్సేర్ దాయన, నాలుంగ్ (4) కిలో మిటర్క అగ్గ సాత్తైకే జైసూర్ హాటుం వాంత. అగటల్ బతయ్ సామన్ యేచి తరంతేర్. తాక్సేర్ దాంతేర్, తాక్సేర్ వాంతేర్. పిర్ గాలుం చిక్లతే పచడ్ పిచడ్ వాయలాగర్ సాందలాగర్. మా నాటే చొకొట్ సరి సెల్లై, మోటాక్ వాయన ఇత్తైకే. బయ్ తక్కిట్ మంత.

మా నాటే ఉంది కుహి అని ఉంది బోరింగ్ మంతంగ్.

ఇవెన యేర్ తచ్చి ఉంటేర్. పిర్ గాలుం యేత బత్తయ్ కట్టు సెల్లె. బతి యెద్ది గాలుం మాత్రం యేత బయ్ కట్టు ఆంత నూడ, కుహిత గిర్ ఆటే మాంత, బోరింగ్న యేర్ గిర్ ఆటే మాంత. అస్కె యేతున్ సాటి రెండ కిల్లో మిటర్కలంగ్ సాన్ని యేర్ ఉండన్ సాటి తరంతేర్.

కప్పి దూనె సుకన్ సాటి యేర్ కుడెడే బస్కెట్ మందంత. యెద్ది గాలుం మూరంగ్, కోందంగ్, ఉప్పా కుడెడ యేర్ కామ్ సీంత.

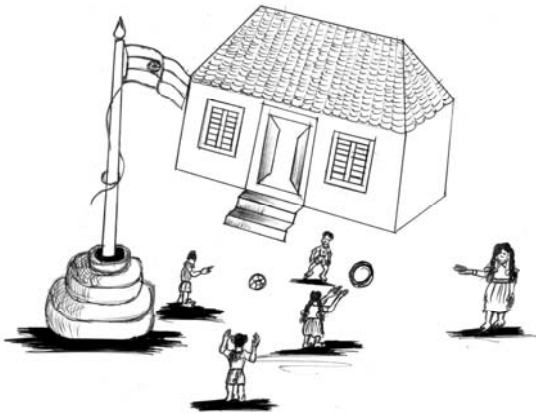
మాక్ కేడ బయ్ కామ్ సీంత. కేడతల్ యెదన్ సాటి కటెంగ్ తరంతేర్. రోన్ తెహన్ సాటి, మండ వాటన్ సాటి కేడతల్ సప్పి తరంతేర్. కేడతల్ హిందల్ మాక్ బయ్ ఆస్సా మంత.

2. మావ సాడ

హ్రామన్ డార్ఫ్ అని ఎన్. బి. జోగల్కార్ (1946)

ఇద్ మావ సాడ ఆంద్. నన్న రోజి సాడతే కరిలెన్ దాంతోన్. మావ నాట్నూర్ వెల్లెటిర్ కాండిర్ కరిలెన్ వాంతేర్. బోరే పెల్లై పుస్తక్ నగ మంతేర్. బోరే రండ పుస్తక్ నగ, బోరే మూంద్ పుస్తక్ నగ, బోరే నాలుంగ్ పుస్తక్ నగ, బోరే సియుంగ్ పుస్తక్ నగ మంతేర్. మాకున్ పాటింగ్, పుస్తక్ ఉండే కరివలిక్ చిల్కె (సప్పి) సామన్ సాడతగ పుకొట్ పుటంతంగ్.

మావ సాడ మావ నాట్నూర్ మాయ్నలిర్ తెహన్ సాటి. బోరే డేరింగ్ తత్తేర్, బోరే వాసంగ్ తత్తేర్, బోరే వెద్దుక్ తత్తేర్, చిల్కె తత్త పెజ్జె సాడ తెహ్తేర్. సాడ నివై మాత. అస్కె మొమొట్ సాడద్గ జెండ ఉర్నతోం. జెండ పేన్కె తుంగన్ సాటి మావోర్ మస్తరల్ ఉంది బక్ర యేచి తత్తేర్. మర్ల జెండ పేన్కె తుంగ్గోమ్. సాడత అని జెండత నడ్డుం జాగ మంత. మొమొట్ అద్ జాగద్గ ఆకాడి తల్ డండారి యేందంతోం.

మావ సాడతున్ రెండ కాకున్ రెండ వాడింగ్ మంతంగ్. ఉంది తగ మొమొట్ పిర్-గాలుం బేబ్రెంగ్, సాపంగ్, బేండింగ్, బోట్కొంగ్, కొర్రింగ్, ఇహిన్ వెల్లె బాజిపాల ఉర్సంతోం. పీనిగాలూమ్ బాజిపాలత్ సాటి దుస్త్రా కాక్కు వాడితున్ చొకొట్ కీసి ఇరంతోం. సాడత్ హిందక్-హందక్ పుజార్ మరక్ ఉర్సంతోం. ఇవ్ వాడినగ మొమొట్ యేర్ సుట్టి కీంతోం అని మొమొట్ ఇవ్ వాడితంగ్ బాజిపాల తిన్తోం.

3. పేడన్ బాబొ మూరత్ బారితే వెహంతేర్

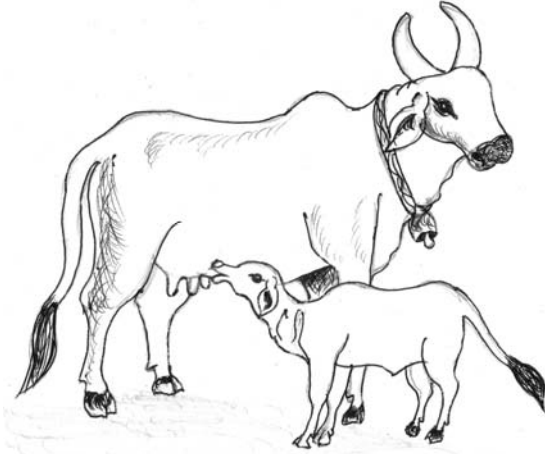
కోట్టుక జంగు (గుంజాల)

గోందు ఇంతోర్: "బాబ, ఇద్ మూర బోన ఆంద్?"

బాబొ ఇంతోర్: "మావ ఆంద్."

గోందు ఇంతోర్: "ఇద్ మావ మూర బతల్ కియ్యల్?"

బాబొ ఇంతోర్: "గోందు, ఇద్ మాకున్ పోసి కియ్యల్."

గోండు ఇంతోర్: "బాబ, మాకున్ ఇద్ మూర బహన్ పోసి కీంత?"

బాబొ ఇంతోర్: "ఇద్ మూర వహంత మెంజే తేన పాల్ పీర్ని చీక్ అట్టి పాల్ తింతట్. మరట్ దహితల్ కొరాప్, కొరాప్నల్ వోండి, అని వోండితల్ పాల్నీయ్ కీసి తింతట్ ఉండే వొమంతట్. అని అవ్ కొత్తనల్ సాకుర్, బేలి అని ఉచ్చుటింగ్, కోబ్రెంగ్ యేచి తింతట్. అని అద్ కుర్ల పియ్య డగూర్ ఆతెకే తాన్ బుద్ది కరుసి తాన్ పొర్లో ఉదంతట్ అని నంది ఇంతట్. ఉండే తాన కాంద్ నగ జవ్వా వాట్టి, నేర్ పియంతట్. వావుర్ ఊడ్చి విజ్జ యెదంతట్. అని దానంగ్ పండుసి కాసుర్ నిహ్ని రోన్ తరంతట్. అస్కే అవ్ దాననంగ్ సారి, గాబో తింజి పిసంతట్."

గోండు ఇంతోర్: "హా! హా!"

బాబో ఇంతోర్: "సెల్లెతే మరట్ బతంగ్ తిన్కట్ కోకో మూర అని కుర్త (పియ్య) మాకున్ హిన్ కామ్ సీంత. మరాటితే తేన్ కామ్ దేను ఇంతేర్."

గోందు ఇంతోర్: "బాబ, ఇద్ కరలే మావ ఆంద్. నన్న నాడితల్ చొకొట్టు వెల్లె జాడి అని కడ్ప తేన్ చారొ వాట్కూ మెంజే మాక్ వెల్లె పాల్ సియర్."

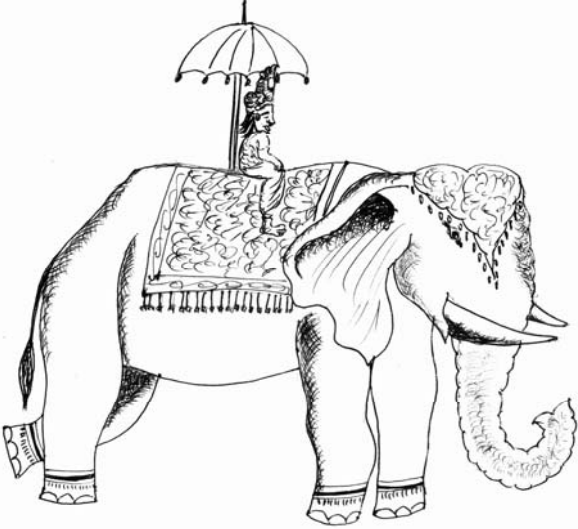
4. మేస్కొ కర్నవల్

వేందూర్ దుర్నత్ రావ్ (భీముగూడ)

మేస్కొ కర్నవల్ కర్ననెకె, సమ్మిర్ సీయువీర్ కాండిర్ మీరేమాసి. మువ్వీర్-మువ్వీర్ కెయ్కె పియ్య చపాటింగ్ వాట్ట పెజ్జె, ఇవ్వీర్ ఉర్పటింగ్ వొరోర్ తిర్పటింగ్, వాట్ట పెజ్జె తిర్పటింగ్ వాలే పెసితోర్. ఉర్పటింగ్ వాట్టేర్ ఊర్ పెసిమకీ. మల్ల మువ్వీర్ కెయ్కె పియ్య. చపాటింగ్ వాట్టేర్, ఇవ్వీర్ తిర్పటింగ్ వొరోర్ ఉర్పటింగ్, ఉర్పటింగ్ వాట్టోర్ వోర్ పెసితోర్. తిర్పటింగ్ వాట్టేర్ ఊర్ పెసిమకీ. మల్ల మువ్వీర్ కెయ్కె పియ్య చపాటింగ్ వాట్టేర్, ఇవ్వీర్ ఉర్పటింగ్ వొరోర్ తిర్పటింగ్, తిర్పటింగ్ వాట్టోర్ వోర్ పెసితోర్. ఉర్పటింగ్ వాట్టేర్ ఊర్ పెసిమకీ. మల్ల ఇవ్వీర్ మందంతేర్, మున్నె పెసితోర్ వోర్ కెయ్దగ ఖడ పియ్య ఊర్ ఇవ్వీర్ తొహంతోర్. మల్ల రెండ బొట్టన్ నడ్డుం, ఖడ ఇర్పి కెయ్ తిరుసింతోర్. మల్ల మంత కీ సెల్లె ఇంజేర్ పూసి కీంతోర్. వొరోర్ మంత, వొరోర్ సెల్లె ఇంతేర్. ఖడ మంత ఇన్వల్, ఖడ సెల్లెకే డయ్ సియన. ఖడ సెల్లె ఇన్వల్, ఖడ మత్తెకే డయ్ సియన. బోస్ రోన్ వోర్ నిలంతేర్. డయ్ సియ్యువ్ మేస్కొ నగ నిలంతోర్. నాల్విర్కూన్ మేస్కొ కలసియ్యక్, కాల్ గీతోత్ ఇర్పి కెయ్దే ఇట్లె ఆంతోర్. వీర్ వీస్కొ సియూవక్ లంగ్ జర్గంతేర్, మేస్కొ కలంతేర్. సమ్మిర్ రోహ్కూనగ ఉంది-ఉంది మేస్ ఇరంతేర్. మల్ల సమ్మిర్ బద్దతేర్ ఉంది రోన్ మీరేమాసి బుర్లొ ఇంతేర్. మల్ల డయ్ సియ్యువ్, బోంతేర్ వొరోన్ ఇట్లెకే, మల్ల వోర్ డయ్ సీంతోర్. ఇహిన్ మేస్కొ కర్నవల్ కర్నంతోం.

5. యేనీ

తెలుగుతల్ కోయనే కీతోర్: వేందూర్ దుర్నత్ రావ్ (భీముగూడ)

యేనీ ఉంది డగూర్ జన్వార్, తాన్ నాలుంగ్ కార్క్ మంతంగ్. యేనితంగ్ కడ్క్ చుడ్డుక్ మంతంగ్. తానంగ్ కెవ్వింగ్ సేతిత్ దాత్ డగూక్ మంతంగ్. అడ్డు బస్కేట్ కెవ్వింగ్ మెలుసేర్ మందంత. యేనితున్ ఉంది లంబొ సోండుం మంత. అద్ సోండుమున్ హిందల్-హందల్ రెండ పల్క్ మంతంగ్. అడ్డు తన్వ సోండుమునే సామన్ పియంత. తొల్లెత జమానతే రాజలిర్ యేనిత్ పొర్లో సావరీ కీందిర్.

6. గరిబ్ నాము

వేందూర్ దుర్నాథ్ రావ్ (భీముగూడ)

ఉంది చుడుస నార్ మత్త. నాట్ను పారోల్ సిత్ర గూడ. అద్ నాట్నుర్ వెల్లెటిర్ మాయ్నులిర్ కేతి కామ్ కీందిర్. అని ఊర్ సమ్మిర్ హెర్రెంగ్ మూరంగ్ పోసి కీందిర్. అదే నాటె వారోర్ బయ్ గరిబ్ నాము ఇన్వల్ మత్తోర్. వోన్కు మంద్క ఇత్తైకే రోన్ సెల్లె, తింద్క ఇత్తైకే చంది సెల్లె, కెర్కు ఇత్తైకే ఆంగ్గె సెల్లె, కేతి కీక ఇత్తైకే వావుర్ సెల్లె. తన్వేర్ బెయె బాబన్ పోసి కియన్ సాటి వెల్లె కటిన్ ఆత. వోర్ విచార్ కీతోర్ కీ నన్న నాట్నుంగ్ సమ్మిరంగ్ మూరంగ్ రాక్కితె పియ్యి మెహ్కా, హీన్ తేర్ నావ గరిబ్ హాలత్ లంగ్ ఆయార్. "భగవంతల్ నా పొర్రా దయ తోహనూర్ ఇంజేర్ ఇత్తోర్." బతి నాట్నోర్ పాట్లనగ సాంజి ఇద్ గొట్టాత విచార్ కరి కీక. "పాట్ల దాద ఉంది చుడుస గొట్టా మంత", "బారి రా! బతల్ ఆత?" "బతయ్ సెల్లె మిర్గుతె రెయ్ కేతి దారలిర్ వాచుక్కె బోన వోర్ విజ్జంగ్ వాటలాతేర్, నన్న మూరంగ్ గాయిక్కు ఆక ఇంతోన్ బతల్ ఇంతి పాట్ల దాద." "అరే! మొమొట్ సమ్మిర్ గాయిక్కునె మహ్కునేర్ మత్తోమ్. నిమ్మె మెహ్కా ఇంతితే నాట్నుంగ్ మూరంగ్ హెర్రెంగ్ సమ్మియ్ నిహ మహిన వారి రాక్కితే మెహ్కా రొహంతోమ్." నాము నాట్నుంగ్ హెర్రెంగ్ మూరంగ్ మీరి కీసి రోజి సక్రై హక్కి కీనేర్ కేడతె మెహ్కా వోందుర్ అని మెహ్కా నుల్వెట్క నాటె హక్కి కీనేర్ మీరి కీసి తరుందుర్. రోజి వేర్ యెద్ది-దడ్డి పిర్-వడి ఇద్దె కామ్ కీందుర్. తన్వేర్ బెయె బాబన్ పోసి కియన్ సాటి మూరంగ్ హెర్రెన్ రాక్కి కొత్తంగ్ సమ్మిర్గుట్ మీరి కీసి చొకొట్ పిన్సన్ సాటి సుద్దె మాతోర్.

7. గుంతింగ్ కర్నవల్

వేందూర్ దుర్నత్ రావ్ (భీముగూడ)

మొమొట్ గుంతింగ్ వెద్దుక్ పక్కినంగ్ కీంతోం. కీసి నోడె నోట్టి ఉంది మూల దొహ్చి పక్కి పడుసీసి మల్ల ఉంది మూలత్ గుంతితున్ దొహంతోం. దొహ్చి పెజ్జె అద్దు గుంతి ఆంత. గుంతి ఆత పెజ్జె మొమొట్ తాన్ ఉంది కడప్ప డెండెత కొడిత పేవ్డె తెండ్సి కోల కీంతోం. కోలత్ మీయోడ మాచంతోం. మల్ల గుంతింగ్ కర్న నెకె, అద్ కోలతే మొమొట్ కర్నంతోం. మొమొట్ యెద్ది-గాలుం గుంతింగ్ కర్నంతోం. హిక్కె నాత్వీర్, హిక్కె నాత్వీర్ ఆసి చిత్పట్ హుడి కీంతోం (బండ). పిర్ అర్త ఊర్ మాండి కియన, యెద్ది అర్త ఊర్ ప్లాయె దాయన. పిర్కి-యెద్ది ఇంజేర్ మల్ల ఉంది కాక్కెర్ పిర్ ఉంది కాక్కెర్ యెద్ది ఇంతేర్ పిర్ అర్త ఊర్ గుంతింగ్ మాండి కీతేర్. యెద్ది అర్త ఊర్ మొదోల్ దాంతేర్. గుంతింగ్ అరు సీంతేర్ పాసి బోన గుంతి అర్త వోర్ వోన్ మీయోడత గోండ సీంతోర్. మల్ల మాండి కీంతోర్ గుంతిన్ పాయ్యలిర్ ఆరూ సియ్యెకే మల్ల మాండి కియ్యలిర్కె డావ్ వాంత. గుంతింగ్ మాండి కీంతేర్ పిర్ ప్లాయె దాంతేర్. గుంతింగ్ ఆరూ సీంతేర్ మల్ల ఊర్ గిర్ మీయోడత గోండ సీంతేర్. మొమొట్ గుంతింగ్ కర్నవల్ ఇహిన్ కర్నంతోం.

8. అట్వల్

వేందూర్ దుర్నత్ రావ్ (భీముగూడ)

మావ తిన్వల్, ఉన్వల్ రోజి సక్రే చెహ ఉంటోం. మల్ల జొన్న సారింగ్, ఆయి గాటొ, కుస్తి, మొమొట్ సక్రే అట్టి తిన్తోం. తింజి కామ్ కియె వాప్పె దాంతోం. బోరే బూతిత్, బోరే మస్తరల్ మత్తెకే సాడ వెహ్లా, బోరే గడియల్ మత్తెకే కామ్ కియె దాంతేర్. బోరే నాటే మందంతేర్. దుపారిత నెహిరి వోంతేర్. వాప్పె, సారింగ్ ఆయి గాటొ యేర్, వోన్తోం. వాప్పె కామ్ కీంతేర్. దుపారి ఆత ఇంకే ఇంజేర్ పోడ్డున్ సూడ్సి, మొమొట్ గాటొ ఆయి సారింగ్ తిన్తోం మల్ల జరసి ఆరం కీంతోం. మల్ల ఉండే కామ్ కీంతోం. పోడ్డే సాన్నెకే

నాటే వాంతోం. మల్ల కుహిత ఆయి బోరింగ్న యేర్ తచ్చి చర్వింగ్-బిందెంగ్ నివాంతోం. మల్ల తడ్డి మాసంతోం. గంజ్క-దెడెంగ్ ఊటి కీసి మల్ల అటంతోం. వేత పెజ్జె సమ్మిర్ మీరె మాసి తిన్తోం. మల్ల బోన జాగతగ వోర్ కటూల్ తగ ఆయి బూడ్ ఆయి నర్మంతోం. మొమొట్ రోజి ఇహిన్ కామ్ కీంతోం.

మర్మింగ్ బోరైతె కీంతోర్ అద్ రోతోర్ అట్వల్ సమ్మి సామన్ తచ్చి సీంతోర్. నాట్నీర్ చుడూర్-డగూర్. సమ్మిర్ బయ్ కూసితె మందతేర్. మల్ల నాట్నీర్ మర్మినగ వెర్తలిర్ వాంతేర్ ఊర్క సమ్మిర్క గాటో యేవ్నల్ డగూక్ గంజ్నె గాటో, డారికుస్తి, అల్ల కుస్తి, సాప కుస్తి, పూల్సు ఇవ్ సమ్మి అటంతేర్. మల్ల మర్మింగ్ ఆత పెజ్జె వెర్తలిర్క జేవున్ ఉపు సీంతేర్, మల్ల కెయ్క నారు సీంతేర్. కూడింగ్ వాటంతేర్. గాటో వహ్ని కీంతేర్ సమ్మిర్క చుడూర్-డగూన్ జేవున్ వహ్ని కీత పెజ్జె మల్ల తింతేర్. మల్ల యేర్ సీంతేర్. సమ్మిర్ తిత్త పెజ్జె సుపారింగ్. సోవ్ బీడింగ్, తాముక్-చున్న సీంతేర్. మల్ల తిత్తేర్ ఊర్ రామ్ రామ్ ఇంజేర్ తేదంతేర్.

మొమొట్ సోల్దున్ రెండ జోకంగ్, మావ అవ్వల్ పేన్ద పూజ కియన్ సాటి, మొమొట్ సమ్మిర్ నాట్నూర్ సారంగ్ మీరికీసి, మల్ల ఉంది బక్ర ఆయి హెరై ఆయి యేతంతోం. మల్ల పేన్దున్, సెందర్, కుక్కు-గుల్వల్, ఊత్ బతింగ్, సమ్మి యేతంతేర్. మొమొట్ మల్ల ఉంది దియ్య రొహ్కూ రచ్చంగ్ కీసి, చుడూర్-డగూర్ మీరె మాసి అవ్వల్ పేన్దగ దాంతేర్. దేవారి పూజ పియంతోర్. చుడూర్-డగూర్ కాల్ కెరంతేర్. మల్ల బాయిక్ గాటో, గార్కంగ్ అటంతంగ్. మాయ్లిర్ బక్ర కొయంతేర్. మల్ల తూస్క వాటంతేర్. మల్ల తూస్ రోతున్ ఉంది బోన వోన్ సీంతేర్. మల్ల కుస్తింగ్ అటంతంగ్. వేత పెజ్జె నివోద్ కీంతేర్. మల్ల చుడూర్-డగూర్ సమ్మిర్ మీరె మాసి తింతేర్. మల్ల సమ్మిర్ అవ్వల్ పేన్దున్ కాల్ కెరంతేర్. గాటో కుస్తి పియ్న నాటే వాంతేర్. మల్ల నాటే వాసి తింతేర్. మల్ల నర్మంతేర్. మొమొట్ అవ్వల్ పేన్ద పూజ ఉంది దియ్య కీసి చుడూర్-డగూర్ మీరె మాసి బయ్ కూసితె తిన్తోం.

9. వాపుర్ మాల్

వేందూర్ దుర్నాథ్ రావ్ (భీముగూడ)

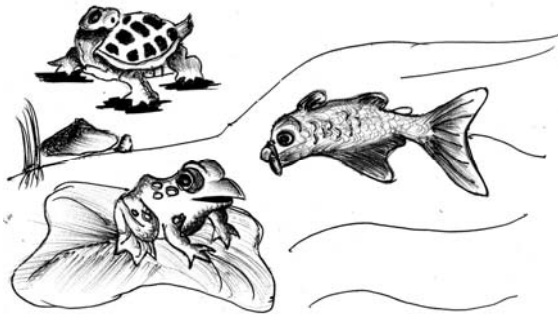
మావ సుగ్గి మెంజే పెసెల్క్, పుడుపూల్క్, వాతెకే మావ సుగ్గి ఇన్వెల్ సురు ఆంత. మొమొట్ పెసెల్క్-పుడుపూల్క్, మాకున్ వెల్లె ఆతెకే మొమొట్ సాల్దున్ బచ్చొంగ్ లాగంతంగ్, అచ్చొంగ్ మొమొట్ బుడ్డినగ ఆయి పోతెనగ ఆయి ఇరంతోం. తిందన్ సాటి ఉండే మొమొట్ మున్నెతె యెదన్ సాటి తెర్ననగ సిహ్పి ఇరంతోం. వెల్లె ఆతెకే మొమొట్ దుకాన్ తగ వొమ్లె వోన్తోం. కొత్తంగ్ తచ్చి మొమొట్ బద్దే ఉంది కామ్ కీంతోం.

సోయెక్ మాకున్ బచ్చొంగ్ కుంటల్క్ ఆంతంగ్, బచ్చొంగ్ కుంటల్క్ మొమొట్ కుంటల్ల బావ కేంచి మొమొట్ దుకాన్ తగ కాసుడె వోన్తోం. దుకాన్దార్ మావంగ్ సోయెక్ కరాబ ఆయి చొకొట్ మత్తెకే సూడ్సి బావ్ లావి కీంతోర్. అద్ బావ్ తే మాకున్ కుంటల్ల ఇసాబ్బె మావంగ్ సోయెక్కంగ్ కొత్తంగ్ సీంతోర్. మొమొట్ కొత్తంగ్ యేతంతోం. మల్ల రోన్ వాంతోం.

కాపున్ మావ డగూర్ సుగ్గి, మొమొట్ మొదోల్ కాపున్ వోర్త పెజ్జె వాప్టె సితాదేవి కియె నారేల్, ఊత్ బతింగ్, కోపతె, పాలు, ఇవు సప్లి పియ్యి వాప్టె దాంతోం పేన్క్ కీంతోం. మల్ల కాపున్ పెరంతోం, గట్టి దొహ్పి రోన్ తరంతోం. మల్ల కాటతగ జోకి కీసి ఇరంతోం. మల్ల మొమొట్ ఆట్ రోజున్ ఉంది దియ్యి కాపున్ పెరంతోం. పెర్ని-పెర్ని ఇరంతోం వెల్లె ఆతెకే జీన్తగ ఆయి దుకాన్ తగ ఆయి వొమ్లె వోన్తోం. వొమ్మి కొత్తంగ్ తరంతోం. బోనంగ్ కొత్తంగ్ సియ్యలిక్ సీంతోం, యేత్వలిక్ మత్తెకే అవ్ కొత్తంగ్ యేతంతోమ్. మల్ల మెయ్యంగ్ కొత్తంగ్ మాకు కర్సున్ అని బదె కామున్ సాటి ఇరంతోం.

10. మీన్ కాసో అని పన్నె

వ్రామన్ డార్ఫ్ అని ఎన్. బి. జోగల్కార్ (1946)

ఉంది దివన్ మీన్ కాసో అని పన్నెత ఉంది కుడెడే బేటి ఆత. వెల్లె రోజ్ కున్ బేటి ఆత కాడ్కి వీర్ వొరోన్క వొరోర్ రామ్ రామ్ కీంతేర్. అని సుక్ - దుఖ్ పూసి కియా లాతేర్ కీ.

"బతల్ బహన్ దాద చొకొట్ మంతిట్? వెల్లె రోజ్ క్నా నీవ నావ బేటి ఆత. దాద నేండ్ యెవ్నల్ నిమ్మె బగ్గ మతి? బతల్ కీసెక్ మతి?"

ఇహిన్ ఇంజెక్ గట్కామెన్ వొరోన్క వొరోర్ సుక్ - దుఖ్ పూసి కీత పజ్జ కాసో మీన్ దున్ పూసి కీత:

"మీన్ దాద, ఇద్ కుడెడే నిమ్మె బచ్చొజేల్ జీవత్ మండ్కి?"

మీన్ ఇంత, "అర్రే, నన్న ఇజే చొకొట్ డగూన ఆతోన్, నావ మేందోల్ బచ్చే గుడ-గుడ మంత, అని మిడ్చుంత. నన్న వెల్లెజేల్ పిస్కా. అని ఇద్ కుడెడే ఖాత్రితే నూర్ అని దహ వర్సంగ్ పిస్కా."

తాన్ పజ్జ మీన్ కాసోత్ పూసి కీంత:

"కాసో దాద, ఇద్ కుడెడె నిమ్మె బచ్చొజేల్ పిస్కి?"

కాసో ఇంత, "నావ తోల్ బచ్చేతేర్ సబ్బుడ్ మంత. తాన్ సాటి బచ్చే సంకట్ వాతెక్తేర్, నావ పిస్వల్ ఆంత. అని ఉండే ఉంది హజార్ దహ వర్సంగ్ నన్న ఇద్ కుడెడె పిస్కా."

"పన్నె దాద, నిమ్మె ఇద్ కుడెడెగ బచ్చొజేల్ పిస్కి?"

పన్నె ఇంత, "నన్న ఇజే వెడీల్ ఆతోన్, అని బంటిన్ సాయ్యుల్ వొడ్కి సెల్లె. మోక ఆంద్ నేండ్ గిర్ సాంతోన్. నేండ్ సెల్లె నాడిన్ సాంతట్. బోర్ వెహన?"

ఇహిన్ వడ్కెనేకే అద్ వక్తున్, కుడెడె డడ్డితే వోరోర్ డివ్రల్ (బోయల్) వాతోర్ వోర్ యేతగ జార్ వాట్లోర్. మీన్, కాసో, అని పన్నె ఇవ్ మూందుతే జార్తగ సాప్టె మాతంగ్. "జార్తగ బతల్ సాప్టె మాత?" ఇంజేర్ డివ్రల్ డడ్డితే జార్ ఉమ్తోర్. అచ్చునక్ మీన్దున్ సూడ్సి కూబ్ కూసి ఆతోర్, "ఇద్ మీన్ద నాకున్ అస్సాల్ దర వాయర్?" ఇహిన్ ఇంజేర్; తాన తొడ్డగా ఉంది కోల కడుసీ తాన్ లీమ్ లొమ్ కీతోర్. ఉండే మర్ల జార్తున్ సూడ్తోర్. వోన్క కాసో దిస్తా. కాసోత్ సూడ్సి వోర్ కూబ్ కూసి ఆతోర్. "ఇద్ అస్సాల్ పెర్నా డేండ్కిత కాసోత్ అస్సాల్ దర వాయర్?" ఇహిన్ ఇంజేర్ వోర్ కాసోతున్ మిడుస్తోర్. అని తాన ఆరితగా (సాతితగ) ఉంది పెర్నా బండ ఇర్తోర్. ఉండే సూడ్తోర్ జార్తగ పన్నె మంత. తాన్ సూడ్సి డివ్రల్ (బోయల్) బతల్ ఇంతోర్ మంస్సె, "ఇద్ జీవ బతయే కామ్మ ఆయె!" ఇత్తోర్. "మామ్మలిర్ తిన్వల్ ఈతాల్ చిలల్ పన్నె ఆయె." ఇహిన్ ఇంజి మర్ల అద్ పన్నెతున్ కుడెడెగ వాట్లోర్.

పన్నె కుసి ఆత, అని యేతగ జోర్తె నడియా లాత. నడిసెర్-నడిసెకెన్ తల్ల తహ్పి మీన్దున్ బతల్ ఇంత పన్నె? "ఇద్ బహన్ ఆత? నిమ్మె ఇద్ కుడెడె నూర్ అని దహ వర్సంగ్ పిస్కా ఇత్తి?" బతి మీన్ద తొడ్డగా కోల మత్త కాడ్కి వడ్కా వాయె. తాన్ పజ్జ పన్నె కాసోతున్ హాక సీసి బతల్ వెహంత? "నిమ్మె కాసో దాద ఉంది హజార్ దహ వర్సంగ్ పిస్వికి బతల్?"

బతి అరితగా బండ మత్త తెన్క్ పన్నెత్కున్ వడ్కా వాచిలే. మర్ల పన్నె తన్న
మంన్నె ఇంత, "నన్న ఇంజేర్ మంతోన్ కీ నన్న బస్కెనె నేండ్ సాయ్వున,
సిల్లే నాడి. బతి నన్న జీవతే మంతోన్. నన్న నసీబ్ వాల్లున ఆండున్ !"
ఇహిన్ ఇంజి నడిసెర్ సాడిత పన్నె.

